

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านการเกษตรกรรม การเกษตรผสมผสาน

การทำเกษตรผสมผสานหมุนเวียน ช่วยให้ชาวบ้านสามารถใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด สามารถลดรายจ่ายในการซื้อวัตถุดิบในการประกอบอาหาร มีความมั่นคงทางด้านรายได้อย่างต่อเนื่องจากการขายผลผลิตทางการเกษตร มีความมั่นคง และมีอิสระในการใช้ชีวิต ลดการพึ่งพาจากภายนอก ใช้แรงงานในการทำเกษตรจากครัวเรือน อาศัยช่วยกันทำคนละไม้คนละมือ

มีบุคคลต้นแบบหลายคนที่มีความรู้ปัญญาด้านนี้



นายน้อย ใจตั้ง



“มีความคิดต่าง มากด้วยสมุนไพร”

เป็นเกษตรกรสูงวัยอารมณ์ดี อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 25 ซอย 6 ถ.ชลประทานคลองน้ำหู ต.เนินพระ อ.เมืองระยอง จ.ระยอง ชุมชนหนองแตงเม ที่หลายคนเรียกท่านว่า “ลุงน้อย” ภาษาระยองเรียก “ลุงน้อย” เป็นเกษตรกรคนหนึ่งที่มีการปลูกพืชแบบผสมผสานภายในบ้าน ประกอบด้วย ผัก ผลไม้ พืชสวนครัว สมุนไพรจำนวนมาก ภายในบริเวณบ้าน

“ความคิดต่าง” ลุงน้อยเป็นคนชอบทดลองทำทุกอย่าง รักบ้านเกิด ในพื้นที่สวนของลุงจะปลูกพืชต่างๆ หลายชนิดผสมผสานกัน ทั้งเดือนลุงจะมีพืชหมุนเวียนให้เพิ่มรายได้ได้ตลอดเวลา ประกอบด้วยลุงน้อยเป็นคนช่างคิด ช่างสังเกต มักมีความคิดต่างจากคนอื่น ๆ ทั่วไป จนทำให้สวนของลุงเป็นแหล่งสมุนไพรที่สำคัญ

พืชหมุนเวียนแบบผสมผสาน/สมุนไพร



โพล



พลู



กระสัง



โตไม่รู้ล้ม



ในสวนของลุงน้อย ยังมีการทำ **ถังหมักชีวภาพ** เพื่อเป็นปุ๋ย เนื่องจากลุงน้อย เจอกับต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมี ยาปราบศัตรูพืช ซึ่งเป็นต้นทุนระยะยาว และเกิดความจำเป็นที่ต้องใช้เพิ่มขึ้น บางครั้งคิดว่าได้กำไร แต่ต้องมาแบกรับภาระต้นทุนด้านนี้ไว้อย่างมาก ลุงน้อยจึงคิดทำน้ำหมักใช้ในครัวเรือน เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมีและรายได้ก็เพิ่มขึ้นตามมา



นายสาย ธรรมเที่ยง



“พอเพียง คุ่มค่า เพิ่มพูน”

นายสาย ธรรมเที่ยง เป็นเกษตรกรที่อาศัยอยู่ บ้านเลขที่ 3 ซ.เนินพระ 3 ถ.กรอกยายชา ต.เนินพระ อ.เมืองระยอง จ.ระยอง ชุมชนกรอกยายชา ในแต่ละวัน ลุงสายยังคงอยู่ในสวนที่เป็นเกษตรผสมผสาน ประกอบไปด้วย มะม่วง พุทรา และผักสวนครัว จำนวนมาก



การทำเกษตรแบบผสมผสาน หมุนเวียนระหว่างพุทรา และพืชผักสวนครัว

ในแต่ละวัน ลุงสายใช้ชีวิตอยู่แต่ในสวนอย่างมีความสุข ใช้พื้นที่ได้อย่างคุ้มค่า ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มพูน กลายเป็นรายได้เพื่อเลี้ยงดูครอบครัว ลุงสายคิดเสมอว่า อาชีพเกษตรกรนั้น เมื่อลงมือทำไปแล้ว ใช้จ่ายจะปล่อยทิ้งปล่อยขว้างไปได้ แต่ว่าต้องหมั่นดูแล เอาใจใส่ ประคบประหงมไม่ต่างจากการเลี้ยงดูบุตรหลาน

หลักที่ลุงสายใช้คือ “พอเพียง คุ่มค่า เพิ่มพูน”



ในชีวิตการทำเกษตรแบบผสมผสานของลุงสาย จะแบ่งแปลงในสวนของตนเอง เพื่อทำเกษตรหมุนเวียน เพื่อสร้างความคุ้มค่าภายในสวน และให้สวนมีรายได้ที่เพิ่มพูนขึ้น อาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ว่า มีการแบ่งพื้นที่ปลูกพืชหลายชนิด ก่อให้เกิดรายได้ต่อครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง



จัดเตรียมผลผลิตเพื่อจำหน่าย



ต้นถั่วแปบ



ถั่วแปบ



มะเขือเปราะ



ต้นพุทรา



หลุมฝังกลบใบไม้